

Kerk en Wereld Nieuwsbrief

- > Jongerenprijs
- > Nieuwe samenwerkingsrelaties
- > Overzicht gehonoreerde subsidieaanvragen
- > Jaarverslag 2017

KERK EN WERELD

Beeld cover:
Kastanje op het Malieveld in Den Haag
(zie p. 7) (foto: berg in de polder)

Inhoud

2 Voorwoord

Jongerenprijs

- 4 Symposium
 - 5 Winnende projecten
 - 7 Lezing 'Alles verandert, niets gaat verloren'
-

Kerk en Wereld-leerstoel

8 Activiteiten rond de Kerk en Wereld-leerstoel

Tender

- 10 Overweldigende belangstelling
 - 10 Winnende projecten
-

Overzicht gehonoreerde subsidieaanvragen 2017

- 13 Thema's en relaties
 - 14 1 Bevorderen van recht en inclusiviteit, gerechtigheid en gelijkwaardigheid
 - 18 2 Actualisering van christelijk geïnspireerd leven
 - 22 3 Ontmoeting tussen levensbeschouwingen
 - 26 4 Samenredzaam
 - 30 Nieuw Wij
 - 31 Oikos
 - 32 Dienstenorganisatie Protestantse Kerk
-

Achter de schermen

- 34 Bestuur 2017
- 35 Financiën 2017

Op de kaart

Kerk en Wereld staat duidelijk op de kaart. Dat werd het afgelopen jaar glashelder, toen de tender die we uitschreven ruim 120 in plaats van de verwachte 50 aanvragen opleverde.

In deze nieuwsbrief laten we u zien wat we in 2017 allemaal subsidieerden. En we nemen u mee naar de toekomst van Kerk en Wereld. Want afgelopen jaar was het laatste jaar dat we de projecten van Oikos en Nieuw Wij ondersteunden. Na meerdere jaren ronden we de samenwerkingsrelatie af. We zijn dankbaar voor het vele werk dat deze organisaties de afgelopen jaren, mede door onze financiering, hebben kunnen doen.

Als Kerk en Wereld zijn we op zoek gegaan naar nieuwe partners voor een aantal jaren. We hebben een tender uitgeschreven, in de hoop dat we nieuwe projecten en organisaties in ons zouden kunnen interesseren en aan ons verbinden. Het was mooi om te zien hoe alleen al de mogelijkheid van financiering de ideeën bij mensen deed groeien. Er kwamen prachtige projecten binnen waarin organisaties elkaar gevonden hadden rond een thema, een locatie of een uitdaging. Na een zorgvuldig selectieproces hebben we de keuze gemaakt voor 3 projecten die we vanaf 2018 voor 3 jaar zullen steunen:

(foto: Shutterstock)

Geïnspireerd geraakt?

Bij elk project dat wij subsidiëren vragen we de uitvoerders om de methodiek achter hun project overdraagbaar te maken.

Wilt u aan de slag met een project uit deze nieuwsbrief? Wij brengen u graag in contact met de initiatiefnemers.

- *Bijbels Museum* in Amsterdam, voor een tentoonstelling over de leefwereld van jonge christenen van allerlei achtergrond
- *New Dutch Connections*, voor een theatervoorstelling waaromheen zij ontmoetingen organiseert tussen vluchtelingen en mensen uit het bedrijfsleven
- *Leven in Laak*, om een koffietoko op te zetten in het Laakkwartier, een achterstandswijk in Den Haag

Drie projecten die goed aansluiten bij de thema's van Kerk en Wereld, waar we altijd zoeken naar de verbinding tussen 'kerk' en 'wereld'. Soms ligt de nadruk dan meer op samenredzaam, of het bevorderen van recht en inclusiviteit. En soms op de actualisering van christelijk geïnspireerd leven of de ontmoeting tussen levensbeschouwingen. In de nieuwsbrief ziet u per thema welke projecten we afgelopen jaar financierden. Het waren er opnieuw meer dan vorig jaar.

Eigenlijk hadden we in 2017 ook de jongerenprijs willen uitreiken, maar dat werd ietsje later, begin 2018. De inzenders van projecten die voor, met of door jongeren georganiseerd worden waren er niet minder enthousiast om. Een deskundige jury mocht meer dan 50 projecten beoordelen. In een spannende finale werd de winnaar bekend, Stichting Jozef met hun project *Prospect*.

In deze nieuwsbrief geven we u met een terugblik en vooruitblik een indruk van het mooie werk dat we konden stimuleren en ondersteunen het afgelopen jaar, en nemen we u al wat mee naar de toekomst. We hopen dat u, net als wij als commissie, enthousiast wordt van de verhalen!

Dr. Marieke E.J. den Braber
voorzitter Commissie Kerk en Wereld

De wereld mooier maken

Jongerenprijs 2018

Een spannende en inspirerende middag was het, op 8 februari in het theater van de Thomaskerk in Amsterdam. De vier genomineerden voor de Kerk en Wereld-jongerenprijs presenteerden er hun project en Joep de Hart hield een lezing over de veranderende rol van geloof en religie in de samenleving – een mooie combinatie van *'we're the future'* en *'niets gaat verloren'*.

Elke twee jaar looft Kerk en Wereld prijzen uit voor de beste projecten voor, door en met jongeren, op de terreinen van haar vier thema's. Na een eerste oproep in de nieuwsbrief van 2017 zette Kerk en Wereld de uitnodiging voor de Jongerenprijs in september breed uit, met een website en oproepen op sociale media. Met succes, want er werden 53 projecten ingestuurd. Op 31 januari maakte de jury de nominaties bekend:

- een educatieve app voor tieners, van de Franciscaanse Beweging
- een filmproject over budgetteren voor jongeren, van Stem in de stad Haarlem
- zingevingsbijeenkomsten voor twintigers, door De Kwekerij
- coaching voor jongeren in een achterstandssituatie, door stichting Jozef

Symposium

Welk project de hoofdprijs van € 10.000 zou binnenslepen, en welke drie organisaties € 5000 in hun project zouden kunnen steken werd beslist op een symposium. Daar kregen de genomineerden elk 5 minuten om hun project te pitchen. De jury verkoos uiteindelijk Prospect als hoofdprijswinnaar, maar prees de andere 3 projecten evengoed. Op deze en de volgende pagina's maakt u kennis met de hoofd- en tweede prijswinnende projecten, op de website van Kerk en Wereld vindt u uitgebreidere verhalen (www.kerkenwereld.nl).

Hoofdprijs Coachingstraject PROSPECT

Voor jongeren uit een achterstandssituatie, die hun toekomst constructief op leren pakken dankzij een goed gestructureerd traject.

"In dit intensieve coachingstraject begeleiden wij jongeren ('Prospects') voor wie het moeilijk is een plek in de samenleving te bemachtigen. We focussen op drie aandachtsgebieden: een diploma halen, een baan vinden en je persoonlijk ontwikkelen. De Prospects werken bij ons op vaste momenten aan de theorieopdrachten van hun opleiding. Aan hun persoon-

**Jury K&W-
jongerenprijs
2018**

Karin van den Broeke (predikant, preses van de Protestantse Kerk in Nederland; juryvoorzitter), **Leo Fijen** (hoofd Levensbeschouwing KRO-NCRV), **Lucas Bolsius** (burgemeester van Amersfoort),

Christine Raven (redacteur Evangelische Omroep voor 'Het Vermoeden' en 'De Nachtzoen'), **Alfard Menninga** (adviseur Protestantse Kerk Amsterdam, onder meer over kerk-zijn met jeugd)

Stichting Jozef had een groepje Prospects meegenomen naar de prijsuitreiking. 'Het project heeft ons echt uit de put geholpen. We durven weer te dromen.' (foto: Xander de Rooij)

'Deze prijs geeft de Prospects het signaal dat ze meetellen en dat mensen begaan zijn met ZE.' Vallery Linger, stichting Jozef

lijke ontwikkeling werken zij in intervisiegesprekken met de docent en met elkaar. Daar worden ze uitgedaagd te relativeren, te reflecteren en mensgerichte competenties te ontwikkelen. Ook van sport en spel leren ze, over samenwerken, communicatie en groepsdynamiek. Creatieve bijeenkomsten geven hun onverwachte zelfinzichten. Zo maakten de Prospects een 'binnenstebuiten-schilderij': hoe ziet de buitenwereld je en hoe ben je van binnen? Het was een emotionele én bevrijdende opdracht: voor het eerst konden de jongeren hun maskers afdoen. Als team bouwen we bewust aan onderling vertrouwen, bijvoorbeeld tijdens de gezamenlijke lunches in huiskamersetting.

In september 2016 begonnen we met een droom: jongeren weer laten geloven in zichzelf, en hun droom helpen verwerkelijken. Onze droom werd in 2017 werkelijkheid, mede dankzij de Jongerenprijs. We zijn dankbaar dat we in september 2018 met een nieuwe groep kunnen starten!"

www.stichtingjozef.nl

In de game figureert ook de abdij in Assisi

Winnaar Frapp

De Franciscaanse Beweging houdt het gedachtegoed en de spiritualiteit van Franciscus en Clara van Assisi op een laagdrempelige manier toegankelijk in onze maatschappij.

"Achthonderd jaar geleden schreef Franciscus van Assisi al over waarden die wij nu benoemen als duurzaamheid, onderlinge betrokkenheid en vrede. Die idealen spreken ook jongeren aan. Zij zien de milieuproblemen en de kloof tussen arm en rijk en tussen verschillende bevolkingsgroepen, en vragen zij zich af wat zij daaraan kunnen doen. Sociale media en interactieve technologie zijn krachtige communicatiemiddelen. Jongeren zijn daarin als de besten thuis. Met een game kom je in hun wereld en kun je ideeën en idealen bij hen introduceren. Dus bedachten wij de Frapp, een game in een app die de digitale aan de echte wereld koppelt en spelers uitdaagt zich in de offline wereld in te zetten vóór Vrede en Betrokkenheid en tegen Armoede. Met het prijzengeld hebben we de vormgeving en de techniek van de Frapp al kunnen verbeteren."

De Frapp is gratis te downloaden voor iPhone en Android (voor gebruik een account aanmaken).

www.franciscaansebeweging.nl/educatie/frapp

Winnaar De Kwekerij

Groeiplek waar niet-religieuze twintigers samen levenswijsheid kunnen opdoen en in praktijk brengen.

“Tussen de feestjes, baantjes en colleges door moeten twintigers tegenwoordig zelf ontdekken wat werkelijk waarde heeft – waar vroeger traditie, kerk of familie leidraad waren. De plekken waar ze volwassen worden, stellen vooral kennis en vaardigheden centraal, diepgaander vragen blijven onbesproken. Die komen wel aan de orde in onze workshops (‘bloeiklassen’) en festivals (‘mestivals’). We stellen er prikkelende vragen en dat levert avonden op vol ervaringsverhalen en theorie, ontregelende oefeningen en praktische oplossingen. Wij geloven dat er andere verhalen en hoopvolle perspectieven bestaan voor ons verlangen naar vervulling, maar dat die door angst, drukte, onbekendheid en onvermogen geen ruimte krijgen. Daarom organiseren we open en gelijkwaardige gesprekken. De ontmoeting tussen mensen met verschillende overtuigingen geeft diepgang, kwetsbaarheid en perspectief: je bezoekt de Kwekerij voor een avond of serie en deelt met onbekenden iets uit je leven. De opgedane ervaring neem je mee in je dagelijks leven. Soms wordt iemand getriggerd om op zoek te gaan naar diepere vervulling. Ook daar helpen we bij.”

www.kwekerijamsterdam.nl

Aandacht en verbinding in een ‘bloeiklas’

Winnaar Filmproject Moneyfit

Jongeren vloggen over financiële problemen onder jongeren, om het taboe daarop te doorbreken. Zo wijzen zij hun leeftijdsgenoten op een positieve uitweg.

“Jongeren met schulden leven onder grote druk. School, opleiding, baan, wonen, leven en vriendschappen komen in de knel, waardoor ze met een achterstand aan hun toekomst beginnen. We hebben jongeren gevraagd mee te denken over manieren om jongeren die wel wat steun kunnen gebruiken bij hun financiën, te bereiken. Samen kwamen we op een waanzinnig idee: we gaan, met professioneel filmmaker Siebe Meijer, jongeren leren filmpjes te maken over goed met geld omgaan. De gemaakte filmpjes publiceren de jongeren op de Facebookpagina van MoneyFit Haarlem, zo helpen zij zichzelf én hun vrienden.”

www.stemindestad.nl | www.moneyfit.nl

Stem in de Stad is een Oecumenisch Diaconaal Centrum in Haarlem. Met de protestantse diaconie en maatschappelijke organisaties geeft het centrum invulling aan SchuldHulpMaatje, het programma dat mensen met schulden begeleidt en ondersteunt. Moneyfit is het jongerenprogramma van SHM, het helpt jongeren financieel gezond te zijn/worden/blijven, met een website en persoonlijk contact met een maatje.

(foto overgenomen met toestemming van SchuldHulpMaatje Nederland)

Alles verandert, maar niets gaat verloren

De secularisatie van Nederland is niet te stuiten – zo wordt algemeen aangenomen. Joep de Hart nuanceert dat beeld in een lezing rijk aan metaforen en verwijzingen naar de kunst, en schuwt daarbij het persoonlijke niet.

Alles verandert, maar niets gaat verloren, het is de basisgedachte in Ovidius' *Metamorfosen* – die even goed zou passen als motto voor de geschiedenis van religie in Nederland. Immers, nog altijd typeren vier op de tien Nederlanders zich als gelovig mens. Ongeveer de helft van de Nederlanders zegt wel eens te bidden, en vindt religie belangrijk bij herdenkingen en rampen, bij de opvoeding en bij geboorte en overlijden.

Het geloof van veel Nederlanders is tegenwoordig minder te vangen in institutionele kaders of traditionele tegenstellingen als gelovig-ongelovig. Naast het geïnstitutionaliseerde christendom en het uitgesproken ongelooft heeft zich een omvangrijk derde milieu gevormd, waartoe ongeveer 40% van de buitenkerkelijken gerekend kan worden. Zij bewandelen liever hun eigen weg (denk: individualisering, als op zoveel maatschappelijke terreinen).

Is levensbeschouwing, is religie een kwestie van kiezen? Zelf ervaar ik mijn geloof niet als een keuzeprocess. Veel doe ik 'op de automatische piloot', uit gewenning, uit piëteit of omdat ik er steun aan ontleen. Niet na ampele overwegingen, maar geleid door een onbestemd gevoel en soms uit nieuwsgierigheid waar het mij brengt. Kiezen en afwegen, vergelijken en beoordelen doe ik vooral beroepshalve, als cultuur- en godsdienstsocioloog. Maar als het werk gedaan is, is de kerk voor mij nog altijd een majestueuze, oude boom, om onder te schuilen of te rusten. Hij is elk seizoen anders, maar ik weet hem blindelings te vinden.

Naast de secularisering vond een andere ontwikkeling plaats: de opkomst en geleidelijke verbreiding van alternatieve opvattingen van religie en spiritualiteit, gekenmerkt door:

Zelfspiritualiteit

In iedere mens schuilt een authentieke, heilige kern. De zin van het leven vind je in innerlijke ervaring. Gevoel en intuïtie leiden je bij beslissingen. Religie is persoonlijk.

Zoekgedrag

Religie heeft eerder met zoeken en uitproberen dan met vaste geloofswaarheden te maken. Elk inzicht is voorlopig. Vragen zijn belangrijker dan antwoorden. Religie en spiritualiteit kunnen er in elke levensfase anders uit zien.

Syncretisme

Dit persoonlijk zoeken leidt tot hybride vormen van levensbeschouwing, samengesteld uit wijsheid uit vele bronnen en tradities (waaronder De Bijbel).

De Hart besluit zijn betoog met verwijzingen naar Michelangelo, Robert Musil en William Shakespeare. Zij hebben allen geschreven over het met verbeeldingskracht overstijgen van de werkelijkheid. Wat ook wetenschappers en kerkmensen doen: zij verhouden zich tot de realiteit, maar gaan er niet in op. Het goede leven vraagt kennis én fantasie: lees de wetenschappelijke studies naar religie, maar vul wat mist in gedachten aan. Misschien is dat wel onze eigen ervaring van God, of de kerk zoals wij die zelf hebben leren kennen en waarderen.

Lees de integrale tekst van de lezing op www.kerkenwereld.nl

Religie in Nederland en onder pioniers

Activiteiten rond de Kerk en Wereld-leerstoel

De Engelse schrijver Gilbert Keith Chesterton vatte ooit het plan op een verhaal te schrijven over een Engelsman op een jacht die een kleine fout maakt in zijn koersbepaling en Engeland ontdekt met het idee dat het een nieuw eiland in de Zuidzee was.

Tot de tanden gewapend en klaar voor communicatie in gebarentaal zet hij voet aan wal om de Britse vlag te planten op een barbarentempel – die bij nader inzien het *Royal Pavilion* te Brighton blijkt te zijn. Nu was dat koninklijk vakantiepleisje opgetrokken in Indiase stijl, maar voor wie vertrouwde kaders verlaat, kan ook het vertrouwde eigene, kan zelfs ‘thuis’ exotische trekken gaan vertonen. Thuis blijkt, als je op een andere manier kijkt, ook ‘exotische’ aspecten te hebben. Zoals je je straat en je woning, na terugkomst van vakantie, met nieuwe ogen, éven als vreemd ziet.

Vier rapporten

Zo’n ‘blikverschuiving’ loopt als rode draad door drie studies waaraan Joep de Hart als projectleider met enkele collega’s in 2017 hard gewerkt heeft. De trilogie beoogt de recente ontwikkelingen in godsdienstig en levensbeschouwelijk Nederland in kaart te brengen. Deel 1 is gewijd aan de moslims in ons land, deel 2 aan veranderingen in de kerkelijkheid en christelijke gelovigheid, deel 3 aan alternatieve spiritualiteit en de levensbeschouwing van buitenkerkelijken en niet-gelovigen. De eerste twee delen verschijnen in de loop van dit jaar, het derde begin volgend jaar. Verder voerde Joep een grootschalige studie uit naar de Nederlandse identiteit: wie zijn wij eigenlijk en wat verbindt ons (nog)? Een team van onderzoekers heeft, met een combinatie van

onderzoeksmethoden, geprobeerd antwoord te geven op die vragen. Alle vier rapporten zullen worden gepubliceerd door het Sociaal en Cultureel Planbureau.

Taal van buitenstaanders

Ook naar de pioniersplekken die nu al sinds een aantal jaren binnen de Protestantse Kerk op tal van plaatsen in Nederland ontstaan kun je met een ‘vershoven blik’, met nieuwe ogen kijken. Uit de onderzoeken die Joep voor het SCP uitvoert blijkt regelmatig dat bij veel Nederlanders het gevoel leeft dat waar de kerken voor staan geen raakvlakken vertoont met hun eigen leven. In pioniersplekken wordt juist geprobeerd om de taal van de buitenstaanders te leren, om ook hen te bereiken. Marinka Verburg-Janssen neemt in het kader van haar promotieonderzoek de pioniersplekken van de Protestantse Kerk onder de loep. Ze stelt de vraag of en zo ja hoe het binnen pioniersplekken lukt om mensen die niet (meer) betrokken zijn bij kerken, met elkaar en met de boodschap van het evangelie te verbinden.

Veldwerk

In september 2014 startte Marinka samen met Nadine van Hierden een duo-promotieonderzoek naar gemeenschapsvorming binnen de pioniersbeweging van de Protestantse Kerk. De eerste jaren besteedden zij aan het ontwerpen van de onderzoeksopzet, het thuis raken in de pioniersbeweging en het verrichten van veldwerk binnen een eerste pioniersplek. Nadine besloot in het voorjaar van 2017 haar werkzaamheden als promovenda neer te leggen. Daarmee is Marinka nu de enige uitvoerder van het onderzoek.

Joep de Hart bekleedt als bijzonder hoogleraar de Kerk en Wereld-leerstoel, een gezamenlijk initiatief van de Protestantse Theologische Universiteit en Kerk en Wereld. De leeropdracht is geloofsvernieuwing. Als godsdienstsocioloog werkt De Hart daarnaast bij het Sociaal en Cultureel Planbureau.

Marinka Verburg deed een bachelor en een master Bestuurs- en organisatie-wetenschap in Utrecht, en een researchmaster Theology and religious studies in Tilburg. Zij werkt aan een dissertatie over gemeenschapsvorming. Joep de Hart en Henk de Roest zijn haar promotoren, Theo Pleizier is haar co-promotor.

Voor Marinka was 2017 vooral het jaar waarin zij haar onderzoek uitbreidde naar een tweede pioniersplek. Ze interviewde acht betrokkenen uitgebreid en werd zelf deel van de gemeenschap, door in tweeëndertig activiteiten van de pioniersplek te participeren. Daarnaast begon zij met de analyse van de verzamelde data en het schrijven van hoofdstukken voor het uiteindelijke proefschrift. Eind 2017 was ongeveer een derde geschreven.

Betrokken

Marinka woonde activiteiten bij en praatte met deelnemers dóór over hun manier van betrokken zijn. Dat leverde verrassende, fraaie en soms grappige momenten op. Ze heeft goed kunnen observeren hoe er met nieuwe mensen werd omgegaan. Zelf veranderde ze van een nieuweling in iemand die er – min of meer – bij hoorde. Ze werd lid van interne WhatsApp-groepen, deelnemers deelden persoonlijke verhalen met haar en lieten haar foto's zien van toen ze nog twintiger of dertiger waren.

In de interviews kwam steeds weer naar voren dat de reflectieve vragen maakten dat de deelnemers een nieuwe blik (!) ontwikkelden op hun rol in het reilen en zeilen van de plek. Eén van hen verzuchtte uiteindelijk: *Het is toch eigenlijk wel een hele mooie plek, ik moet er toch weer meer bij betrokken zijn!* En de vraag naar wat mensen zelf zouden kunnen bijdragen aan wat er gebeurt, maakte dat mensen creatief gingen denken en met mooie ideeën en dromen kwamen voor verdere ontwikkeling van de plek. Zo kan onderzoek bijdragen aan de ontwikkeling van de (religieuze) praktijk.

(foto's: PThU)

Geef mensen een gezamenlijk doel dat bindt

Overweldigend aantal projecten voorgedragen voor 3-jarige subsidies

Een multimediale tentoonstelling die op tournee gaat, een pioniersplek die sociaal onderneemt en een collectief dat toneelspeelt en helpt participeren – de nieuwe samenwerkingsrelaties die Kerk en Wereld voor de komende drie jaar is aangegaan zijn zo gevarieerd als de bevolking van ons land. Wat ze delen is een groot commitment aan *verbinding*.

Het verbinden van mensen in de Nederlandse samenleving ongeacht geloof, kleur of achtergrond is het belangrijkste doel dat Kerk en Wereld nastreeft met haar projectsubsidies.

Jaarlijks worden uit het fonds tientallen projecten gesubsidieerd. Daarnaast gaat Kerk en Wereld langere relaties aan met organisaties die zich op het snijvlak van kerk en samenleving inzetten op de terreinen die Kerk en Wereld benoemd heeft in vier thema's. Met ingang van 2018 was er ruimte voor nieuwe partners.

Overweldigend

Eind augustus 2017 lanceerde de commissie daarom een tender, een campagne om potentiële partners uit te nodigen met een projectvoorstel te komen. Met een YouTube-filmpje (bijna 600 keer bekeken), een persbericht en posts op sociale media ging de oproep de wereld in: 'Bedenk een project om groepen met elkaar te verbinden. Wij stellen € 150.000 beschikbaar! Stuur je plan in voor 1 november 2017.'

Twee dagen voor 1 november waren er 50 projecten binnen, de commissie schatte in dat het er 90 zouden worden. Zij was

dan ook overweldigd door het aantal dat op 1 november op de teller stond: 121 inzendingen! De inzenders van de 6 meest kansrijke projecten werden uitgenodigd om hun plannen op 27 november te komen presenteren. Uit deze 6 pitches koos de commissie 3 winnaars: de stichting New Dutch Connections, de pioniersplek Leven in Laak en het Bijbels Museum. Voor hun projecten, die wederzijds begrip versterken en mensen stimuleren om blijvend samen op te trekken, ontvangen zij dit en de komende twee jaar elk een jaarlijkse bijdrage van maximaal € 50.000.

Kerk en Wereld verbindt met veel plezier haar naam aan de projecten van deze organisaties en stelt ze graag aan u voor. En ter geruststelling: de 118 ingediende projecten zijn niet verloren voor de samenleving, voor een aantal ervan is alsnog een eenmalige projectsubsidie aangevraagd.

Bijbels Museum

We hebben veel te vertellen

Het Bijbels Museum krijgt de bijdrage voor een tentoonstelling over de leefwereld van jonge christenen in Nederland. De expositie zal de breedte en de diversiteit van die wereld tonen.

Carolien Croon, directeur van het museum is ontzettend blij en trots op de toekenning: 'Dit legt een stevige financiële basis onder ons project *We hebben veel te vertellen*.

'Arthur', foto uit de expositie 'Zondvloed nu' (nog tot 17 juni) (foto: Cigdem Yuksel)

Daarvoor nodigen we jonge christenen met verschillende culturele achtergronden uit om te vertellen welk Bijbelverhaal in hun leven belangrijk is, en waarom.

De verhalen komen als radiodocumentaires in de tentoonstelling, met fotoportretten van de verhalenvertellers en een object uit hun thuiscultuur dat het verhaal kracht bijzet. De tentoonstelling begint in ons museum in Amsterdam en gaat daarna op reis door het land.'

De commissie verwacht veel van het tot dialoog uitnodigende karakter van de tentoonstelling en de activiteiten die daaromheen georganiseerd zullen worden.

Het **Bijbels Museum** noemt zich Ontmoetingsplaats van Bijbel, Kunst en Cultuur. Aan de hand van bijzondere collectiestukken, persoonlijke verhalen en een schat aan achtergrondinformatie worden bezoekers meegenomen door de wereld van de Bijbel.

Leven in Laak KoffieToko

Leven in Laak krijgt de bijdrage voor het opzetten van een koffiebar en ontmoetingsplek in de multiculturele Haagse wijk Laak. Met de KoffieToko combineren de initiatiefnemers vrijwilligersinzet en ondernemerschap.

Petra de Nooy, pionier bij Leven in Laak: 'De toekenning is mooi nieuws! We zijn al een paar jaar aan het pionieren in ons mooie multiculturele stadsdeel Laak. Met de groei van Leven in Laak als buurtkerk groeide ook de droom om een hippe koffietent te starten, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten én een goeie cappuccino kunnen bestellen. Aan de ene kant een toegankelijke thuisplek en aan de andere kant een plek waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt baristavaardigheden kunnen leren. De combinatie van sociaal ondernemen én kerk-zijn is weinig bekend, maar die twee dingen kunnen elkaar juist ontzettend versterken, ook dat is pionieren.'

De commissie ziet veel potentie in dit innovatieve project.

Leven in Laak is een pioniersplek binnen de Protestantse Gemeente Den Haag, een netwerk van jonge mensen uit de wijk Laak die elkaar ontmoeten en leuke dingen ondernemen. Ze willen een interculturele gemeenschap bouwen, zich laten uitdagen door Jezus en inspiratie zoeken in de Bijbel.

Vorbereidingsvergadering voor het opzetten van de KoffieToko

**Stichting
New Dutch
Connections**
The Bright
Side of Life

Scènebeeld van de première van *Bright Side of Life* (foto: Roel van Berckelaer)

New Dutch Connections krijgt de bijdrage voor het maken van de nieuwe toneelvoorstelling *The Bright Side of Life*, waaromheen zij voor vluchtelingen en mensen uit het bedrijfsleven ruimte creëert om elkaar te ontmoeten, in gesprek te komen en elkaar te helpen.

Margriet Stuurman, directeur van New Dutch Connections: 'Dankzij de steun van Kerk en Wereld kan onze nieuwe theatervoorstelling *The Bright Side of Life* de komende drie jaar in moskeeën, synagogen, buurthuizen en kerken door het hele land spelen. De voorstelling gaat over een acteur die zijn thuisland, waar hij beroemd is, moet ontvluchten. Eenmaal in Nederland gaat hij inburgeren en op zoek naar een nieuw publiek. De voorstelling biedt bezoekers de mogelijkheid om met elkaar in dialoog te gaan over het participatie-vraagstuk van vluchtelingen en over wat zij zelf, als individu, als werknemer en als lid van een geloofsgemeenschap, voor vluchtelingen kunnen betekenen.'

De commissie was onder de indruk van de gedrevenheid waarmee NDC kansen voor vluchtelingen creëert en van de wijze waarop NDC religie ter sprake brengt.

Stichting New Dutch Connections inspireert jonge (ex)vluchtelingen om opnieuw in zichzelf te geloven. Zij biedt, samen met bedrijven, workshops aan, koppelt de jongeren aan coaches en organiseert ontmoetingen, onder meer door het produceren van theatervoorstellingen.

Thema's en relaties

Kerk en Wereld zet haar kapitaal op twee verschillende manieren in. Enerzijds worden uit het Fonds projecten met een kortere of langere, maar toch beperkte looptijd gefinancierd, anderzijds gaat de commissie verbintenissen aan met partners die een bijdrage krijgen voor een langerlopend project.

Bij wijze van jaarverslag geven wij hier langs deze twee sporen een overzicht van activiteiten per thema en van projecten binnen samenwerkingsrelaties. De verdeling wordt verbeeld door een aantal infographics, u vindt ze verspreid over de volgende pagina's.

Overzichten per thema

In 2016 koos de commissie vier nieuwe thema's waarop projectsubsidies kunnen worden aangevraagd. Zo werd 2017 het eerste volledige jaar dat organisaties bij die thema's konden aansluiten met hun projecten. Op de volgende pagina's vindt u overzichten per thema van de gehonoreerde subsidieaanvragen. Per thema zetten we drie projecten in deschijnwerper (zie *Uitgelicht*).

Samenwerkingsrelaties

Vorig jaar meldden we al dat we hadden besloten om een aantal van de relaties met partners met wie we ons voor langere tijd hadden verbonden, in 2017 af te bouwen. Voor Nieuw Wij en voor Oikos was 2017 het laatste jaar van de samenwerkingsrelatie met Kerk en Wereld. Na de overzichten per thema vindt u een laatste verslag van beide organisaties. Kerk en Wereld dankt Stichting Oikos voor haar grote inzet via het programma 'Waarden maken het verschil' en Nieuw Wij voor haar innovatieve inspanningen via het platform Nieuw Wij.

Dit gedeelte van het jaarverslag wordt besloten met een kort overzicht van projecten van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk die door Kerk en Wereld worden gesteund.

Thema 1 Bevorderen van recht en inclusiviteit, gerechtigheid en gelijkwaardigheid

p. 14 - 17

Thema 2 Actualisering van christelijk geïnspireerd leven

p. 18 - 21

Thema 3 Ontmoeting tussen levensbeschouwingen

p. 22 - 25

Thema 4 Samenredzaam

p. 26 - 29

Thema 1 **Bevorderen van recht en inclusiviteit, gerechtigheid en gelijkwaardigheid**

nr	Organisatie	Project	Omschrijving
1	Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel	Hulp of Handel in religieuze gemeenschappen?	zie <i>Uitgelicht</i>
2	Exodus Nederland Zorgorganisatie die opvang en begeleiding biedt aan (ex-)gedetineerden en hun familieleden	Workshop Vrij verantwoord vaderschap	In 8 bijeenkomsten praten 2 vaders-in-detentie met 1 vrijwilliger, want emoties kunnen uiten is nodig om een goede vader te zijn, zowel binnen als buiten de muren.
3	Museum Sjoel Elburg Museum over de geschiedenis van joods leven in de provincie	Tentoonstelling Christendom en antisemitisme	Over de complexe relatie tussen christendom en antisemitisme in 3 periodes (de eerste eeuwen, de Reformatie en de moderne tijd). Zowel de zwarte bladzijdes als de positieve ontwikkelingen werden belicht.
4	Stichting The Pith of Learning	Dreamocracy	zie <i>Uitgelicht</i>
5	Geestdrift Festival Rond de thema's religieuze tradities, schoonheid en sociale rechtvaardigheid	Jaarlijks terugkerend eendaags festival	Nationale en internationale auteurs, denkers en kunstenaars komen samen voor lezingen. Discussies en workshops worden afgewisseld met muziek en theater, omringd door moderne beeldende kunst.
6	Stichting Oikos	Werkdag Maatschappelijk onbehagen, polarisatie en kerken	Veel burgers hebben het gevoel dat hun verhaal niet telt. Populisten wakkeren polarisatie aan. Laat kerken een actieve rol spelen, interesse tonen voor ieders verhaal en met hen het goede zoeken. Zo ontstaat sociale cohesie.
7	Diaconaal Platform Hollands Kroon Samenwerking van 16 kerken en levens-beschouwelijke instellingen in de gemeente Hollands Kroon (NH)	Start Noodfonds Hollands Kroon	Het noodfonds is een laatste vangnet voor (gelovige en niet-gelovige) burgers met financiële problemen.
8	Stichting Vice Versa Journalistiek platform over mondiale samenwerking	Journalistiek project De Kracht van Tegenmacht	Tegenmacht (geëngageerd burgerverzet) is onmisbaar in een democratische samenleving. Wereldwijd staat de ruimte ervoor onder druk. Met thematische bijeenkomsten en een Nacht van de Tegenmacht wil Vice Versa bijdragen aan bewustwording van de waarde van tegenmacht.

nr. 4 Stichting The Pith of Learning* Dreamocracy

De wereld even op zijn kop zetten, dat doen de *real world experts die the pith of learning* naar middelbare scholen en mbo's stuurt. En het werkt. De ervaringsdeskundige docenten laten leerlingen en studenten in een eendaags programma ervaren hoe het is om in een dictatuur te leven en niet vrij te zijn. Interactieve rollenspellen en opdrachten laten hen vervolgens beseffen dat je je actief moet inzetten om de democratische rechtstaat te onderhouden en versterken. En dat jouw vrijheid en die van een ander samenhangen en dat daar dus afspraken over gemaakt moeten worden, grenzen aan gesteld moeten worden. Dreamocracy stimuleert jongeren om zich als kritische wereldburgers in te zetten voor vrijheid en democratie.

www.dreamocracy.nl

'Wauw, ik heb er nooit zo bij stilgestaan dat ik in een democratie leef'

* 'Essentie van leren'

nr. 1 Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel

Hulp of handel in religieuze gemeenschappen?

De meeste slachtoffers van kinder- en mensenhandel in Nederland komen uit West-Afrika. In hun onzekere situatie geeft religie hun steun, hoop en een sociaal netwerk. Maar het vermoeden bestaat ook dat in de herkomstlanden religieuze netwerken en actoren betrokken zijn bij mensenhandel.

Het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel gaat in samenwerking met deskundigen van de Universiteit voor Humanistiek en het Afrika-Studiecentrum van de Universiteit Leiden onderzoek doen naar die twee kanten van de medaille. Politie, justitie en hulpverlening kunnen hun voordeel doen met meer kennis over de rol van religie in de West-Afrikaanse culturen. Met informatiebladen, richtlijnen en trainingen worden opsporingsdiensten en hulpverleners 'cultuursensitiever' gemaakt. Zij krijgen ook de onderdrukkende kant van religie concreter in beeld, wat zal helpen bij opsporing en vervolging van mensenhandelaren.

www.ckm-fier.nl

'Vertrouwen kun je enkel winnen als er voldoende aandacht is voor hun culturele en religieuze achtergrond'

ckm!
CENTRUM
KINDERHANDEL
MENSENHANDEL

nr	Organisatie	Project	Omschrijving
9	Youth for Christ NL Missionaire beweging van jongeren en jongerenwerkers	De stem van jongeren	Jongeren zijn open, stellen zinnige vragen en zijn op zoek naar authenticiteit. Hun ideeën en ervaringen kunnen de samenleving verrijken. YfC wil daarom de stem van jongeren hoorbaar maken.
10	Raad van Kerken werkgroep vluchtelingen	Dialogoctraining	Training voor beroepskrachten en vrijwilligers in de vluchtelingenopvang, om in een tijd van polarisatie te kunnen omgaan met heftige emoties in gesprekken met andersdenkenden.
11	Stichting Kinder- en Jongerenrechtswinkel	Internationale dag voor de rechten van het kind	Informatieve ochtend waar kinderen spelenderwijs kennismaken met kinderrechten en leren hoe zij zich daarvoor actief kunnen inzetten.
12	Bijbels Museum	Expositie <i>Zie mij</i> . De Bijbel in 609 foto's	Beeldend kunstenaar Caroline Waltman liet Bijbelverhalen herleven in onze tijd. In 16 landen (ook in herkomstlanden van nieuwe Nederlanders – de bakermat van veel Bijbelverhalen) maakte zij foto's en koppelde die aan Bijbelteksten.
13	Vereniging Beraad Grote Steden Platform voor ontmoeting, inspiratie en reflectie voor protestantse kerken in grote en middelgrote steden	Najaarsconferentie	Maken kerken het verschil? Kerk in een stad vol breuklijnen. Over de rol van kerken in relatie tot de toenemende verschillen in de samenleving
14	Stichting Hulp- en ontmoetingscentrum Portland Bestrijden van armoede en eenzaamheid	Wijkmaaltijden Oud-Charlois	Iedere maandag serveren enthousiaste vrijwilligers in de Bethelkerk een gezellige en voedzame maaltijd.
15	Ieder1Gelijk	Ik en de anderen	Training waarin mensen die uitsluiting hebben ervaren worden opgeleid tot 'ambassadeurs van inclusiviteit'. Zij kunnen dan workshops organiseren waarin uitsluiting bespreekbaar wordt gemaakt en bestreden.
16	Stichting Songs of Freedom	Muziekfestival Songs of Freedom	zie <i>Uitgelicht</i>
17	Jongeren theatergroep De Steeg, maakt 'inspringtheater in de klas'	Zuhause 2.0	Een documentair concert over verlaten, aankomen, thuiskomen en verliezen. 'Waarom moeten we altijd vertellen waar we vandaan komen en niet waar we heen willen?'

nr. 16 **Stichting Songs of Freedom** Muziekfestival Songs of Freedom

In Leiden wordt op 1 juli 2018 de 155^e verjaardag van de afschaffing van de slavernij herdacht en gevierd, met een muziekfestival in en rond de Hooglandse Kerk. Muziek en dans uit gemeenschappen met een slavernijverleden laten de rijkdom van een veelkleurige samenleving zien. Op een *food court* zijn gerechten uit de keukens van die gemeenschappen te proeven. Doel is vooral verbinding en verbroedering in de samenleving, en aandacht voor moderne vormen van slavernij en uitbuiting.

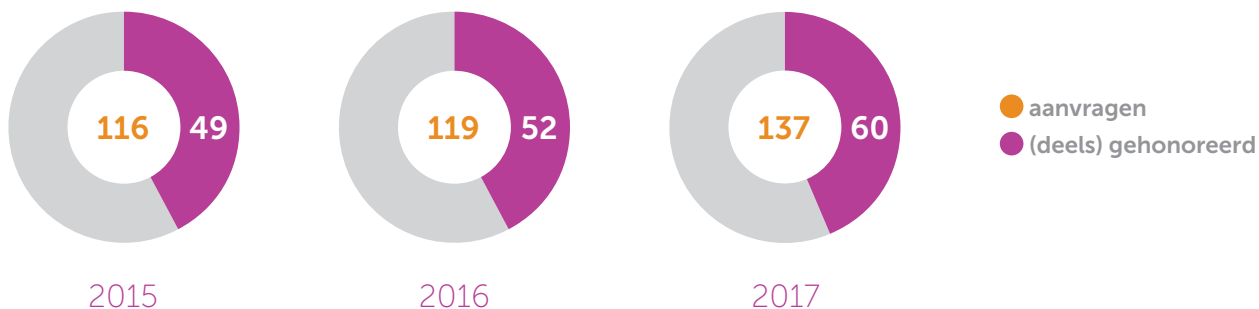
Songs of Freedom is een initiatief van de Protestantse Gemeente Leiden, die hiermee invulling geeft aan nieuwe vormen van kerkelijke presentie in de stad. Met liederen die vrijheid en rechtvaardigheid vertolken spreekt zij zich uit voor een inclusieve samenleving en met spirituals inspireert zij ook mensen van buiten de kerk.

www.songsoffreedom.nl

'... opwindende ritmes, maar ook melancholische melodieën en teksten, die getuigen van een verlangen naar vrijheid, bevrijding en soms verkapt protest'

Aantallen **aanvragen en honoreringen**

Thema 2 Actualisering van christelijk geïnspireerd leven

nr	Organisatie	Project	Omschrijving
1	SSR-NU (i.s.m. Sola Scriptura, beide christelijke studentenverenigingen)	Interactief verkiezingsdebat in de Jacobikerk	Voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen 2017 debatteerden Kamerleden van CU, CDA, PvdA, SP, D66 en VVD voor 500 studenten aan de hand van stellingen.
2	Raad van Kerken afdeling Groningen	Slotfestival De 10 mooiste Bijbelverhalen	zie <i>Uitgelicht</i>
3	Amstelfilm	Documentaire <i>Hier ben ik</i>	Film over het jachtige bestaan van vier mensen uit de gemeente van ds. Ad van Nieuwpoort, diens eigen worsteling en de verdieping die hij daartegenover stelt.
4	PG Koog-Zaandijk 'De Ontmoeting'	De Zaanse <i>Passion 2018</i>	Een verbindend project met mensen van alle werelddelen, geloven en achtergronden, Zaanse kanters en vluchtelingen.
5	Stichting Hetnetwerk.net Innovatieve theologie op basis van monastieke tradities	Verdiepingsdag <i>Radical Theology</i>	Themadag met als doel een vertaalslag: vanuit 'radical theology' praktische uitwerkingen voor de Nederlandse context ontwikkelen (liturgische uitwerking, ervaringsdesk voor jonge predikanten), in samenwerking met Blossom030 en het Geestdrift Festival.
6	Stichting en netwerk de 7evende hemel	Open dag jubileum	Met 100 gasten vierden de medewerkers van de 7evende hemel dat zij 20 jaar cursussen bibliodrama en bibliodans geven en werken met verhalen en verbeelding. Het werd een feest van vrolijkheid, ontroering en verbinding.
7	Stichting Oikos	Afscheidsbijeenkomst <i>Einde en nieuw begin</i>	Oikos eindigt, haar specifieke manier van omgaan met mondiale vragen (lokaal, nationaal en mondiaal werken aan een eerlijke, leefbare samenleving; maatschappelijke vragen verbinden met zingeving en geloof) blijft waardevol.
8	De Vliegende Speeldoos Muziektheater voor kinderen	Voorstelling JONA	In één dag studeren professionele musici, dansers en spelers met kinderen van 4-12 jaar een musical op basis van een Bijbelverhaal in. Na Mozes en Esther wordt nu Jona voorbereid.
9	Present Utrecht	Vluchtelingen, Utrechtse en Present	zie <i>Uitgelicht</i>

nr. 2 Raad van Kerken afdeling Groningen

Slotfestival De 10 mooiste
Bijbelverhalen van Groningen

Na 9 maanden waarin steeds een Bijbelverhaal centraal stond, werd in juni 2017, tijdens een festival met muziek, theater, lezingen en activiteiten, het mooiste Bijbelverhaal van Groningen onthuld: het verhaal over de zondvloed en de ark van Noach. Burgemeester Den Oudsten noemde het een verhaal van vergeving: 'Je krijgt altijd een tweede kans.'

In het voorjaar van 2016 had de Groningse Raad van Kerken alle Groningers uitgenodigd hun favoriete Bijbelverhaal te noemen. Meer dan 2000 mensen deden dat – een Syrische vluchteling koos het verhaal van Mozes en de exodus. Vanaf september gingen kerken en scholen elke maand met een nieuw verhaal aan de slag: de schepping, Esther, de barmhartige Samaritaan, Ruth, de geboorte van Jezus, David en Goliath, de verloren zoon, Jozef en de dood en opstanding van Jezus.

Facebook: de10mooistebijbelverhalenvangroningen

'Hij was gewoon zelf uit het graf gestapt en opgestaan. Zijn papa had hem daarbij geholpen. En op Pasen is ook mijn opa jarig' Ekisha (5) over de opstanding

Nieuwe interpretatie van Van Goghs barmhartige Samaritaan.

nr. 9 Present Utrecht Mix & Match koppelt vluchtelingen en Utrechters

Present koppelt groepen en individuele vrijwilligers aan mensen die hulp nodig hebben, met speciale aandacht voor armoede, zwakke gezondheid of eenzaamheid. In Utrecht betreft de organisatie ook statushouders en asielzoekers daarbij. De organisatie sluit daarmee aan bij de wens van kerken en christelijke studentenverenigingen om zich in te zetten voor vluchtelingen én de wens van vluchtelingen om vrijwilligerswerk te doen en contact te leggen.

Mix & Match werkt voor én met vluchtelingen. Bij 'Welkom in je nieuwe huis' komen vrijwilligers klussen als een statushouder een woning toegewezen heeft gekregen. Daarnaast stelt Present vrijwilligersgroepen samen van 1/3 nieuwe en 2/3 oude Utrechters. Zo kunnen ook vluchtelingen mee-helpen, én hun Nederlands oefenen, bijvoorbeeld als ze iemands tuin opknappen, of als een individuele vluchteling maatje wordt van een dementerende oudere.

www.stichtingpresent.nl/utrecht/mixandmatch

'Vrijwilligers-wérk? Het was voor ons ook hartstikke leuk, dat schaatsen met jonge asielzoekers!'

nr	Organisatie	Project	Omschrijving
10	Present Utrecht	Tienerwerkers en -groepen	Christelijk geïnspireerde stichting die, in samenwerking met maatschappelijke organisaties, bemiddelt tussen vrijwilligersgroepen en mensen die hulp kunnen gebruiken. Wil zich nu specifiek richten op tienergroepen, in kerken maar ook daarbuiten.
11	Huis van Belle On- en offline community voor tienermeiden met een christelijke achtergrond	Toolbox rolmodel voor meiden	zie <i>Uitgelicht</i>
12	Stichting Kunst in de Kerk	Expositie <i>Liefde in de Vrijstad, een hooglied</i>	In 2018 viert Culemborg 700 jaar stadsrechten. Omdat geliefden naar de vrijstad Culemborg kwamen om er, tegen de wil van hun familie, te trouwen, organiseert Kunst in de Kerk een expositie geïnspireerd op het Hooglied.
13	PG Westerbork	<i>Passion</i> Westerbork 2018	Op Groede Vrijdag 2018 wordt, op kleinere schaal dan het tv-evenement, een Passion uitgevoerd, om mensen uit de regio samen het passieverhaal te laten beleven, en mensen van alle leeftijden en achtergronden te verbinden.
14	PG Assen	Kerkelijk Pop-upwinkel <i>Mooi Verhaal</i>	Voor het derde jaar opende de pop-upwinkel. Het vertrouwde idee (een plek voor ontmoeting en gesprek, presentie zonder pretentie of verborgen agenda) kreeg een nieuwe invulling: focus op vluchtelingen.
15	Stichting Chris en Voorkom! Chris – een luisterend oor voor kinderen en jongeren via vraaggestuurde e-coaching of chat. Voorkom! – verslavingspreventie	Your Choice	Met een interactief lesprogramma leren tieners ethische afwegingen te maken bij levenskeuzes. Keuzesituaties worden gecombineerd met ervaringsverhalen van jongeren en christenen door de tijd en met Bijbelverhalen. Bij het programma hoort online coaching en een app.
16	Stichting Hoop voor Morgen Voedselbank e.v.a. activiteiten in Amsterdam	Jaarlijks kerstdiner	Het is elke maand december weer bijzonder om te zien hoe mensen uit verschillende culturen – arme gezinnen, vluchtelingen en daklozen – genieten van het kerstdiner met aan het einde een verrassing voor de kinderen.

'Vandaag wil ik even tegen je zeggen dat je prachtig bent hoe je bent. Omdat je van top tot teen gemaakt bent door je Vader. Hij maakte jou en zag dat het goed was'

(foto: Rianne Eilander)

_Uitgelicht

nr. 14 Huis van Belle

Toolbox rolmodel
voor meiden

Het Huis van Belle wil meisjes tussen 11 en 18 in hun kracht zetten en hen helpen bij het vinden van hun identiteit in God, zodat zij van betekenis kunnen zijn voor de wereld om hen heen. HvB doet dat met een gastvrije community, online en in de samenleving.

De kerk is ook zo'n community, maar veel tieners vinden er nauwelijks aansluiting. Daarom willen wij mensen in de kerk stimuleren rolmodel voor deze tieners te zijn en hun hun geloofsleven voor te leven.

Daarvoor heeft HvB een gereedschapskist ontwikkeld: een training voor wie rolmodel wil zijn en een draaiboek voor rolmodel-avonden, met als doel een gemeente te zijn waar jongeren en ouderen ongedwongen relaties kunnen aangaan, zodat er ruimte komt voor de uitwisseling van geloofs- en levenservaringen.

www.huisvanbelle.nl

Doelgroepen

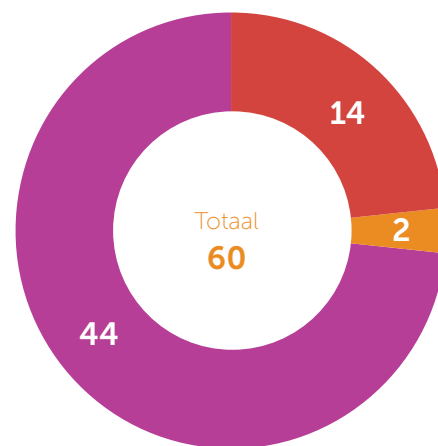
voor jongeren 14

voor genderspecifiek 2

voor iedereen 44

Thema 3 **Ontmoeting tussen levensbeschouwingen**

nr	Organisatie	Project	Omschrijving
1	Stichting Activiteitencentrum INJAZ	Internationale Vrouwendag	zie <i>Uitgelicht</i>
2	Stichting Vrienden van de Synagoge van Enschede	Leer je burens kennen – ontmoetingen in de synagoge	Om vooroordelen tegen joodse Nederlanders en spanningen tussen minderheden in de samenleving te bestrijden worden leerlingen van middelbare scholen, het roc en de pabo in de synagoge uitgenodigd voor een gesprek.
3	Stichting Metropool Internationale kunstprojecten	<i>The Guardians Of the Door. Over de betekenis van Luther toen en nu</i>	Bij 500 jaar Reformatie organiseert Metropool i.s.m. Nieuwe Kerk, Joods Historisch Museum, Stedelijk Museum en Goethe-Instituut een kunstproject dat kritisch reflecteert op het beeld van Luther als ‘superstar’.
4	Firma Hoe Dan Wel	<i>De Staat van God</i> , een avond vol minicolleges over religie	In Nederland voelen steeds minder mensen zich religieus. Tegelijkertijd is religie ‘overall’. Een avond op zoek naar de feiten, met Nederlandse topwetenschappers.
5	Stichting Prinsjesdagviering Organiseert op 3 ^e dinsdag een interlevensbeschouwelijke viering	Lesmateriaal bovenbouw BO en onderbouw VO	Je mag en kan in Nederland vanuit je eigen identiteit participeren in de samenleving. Het lesmateriaal geeft leerlingen inzicht in hun levensbeschouwelijke achtergrond en waarden, en brengt hen in gesprek over de waarde daarvan.
6	Stichting Veelkleurige Religies	Veelkleurige Religies Rotterdam	zie <i>Uitgelicht</i>
7	Culture Clash 4U Zet jongeren in hun kracht en helpt hen hun talent te ontwikkelen	Hague in Peace conferentie	3-daagse vredesconferentie voor jongeren: wat betekenen vrede en recht in deze tijd, in diverse culturen en religies? hoe kunnen samen vooroordelen tegengaan en radicalisering bestrijden?

nr. 1 Stichting Activiteitscentrum INJAZ

Internationale Vrouwendag

Op 11 maart 2017 ontmoetten ongeveer honderd (Nederlandse, Marokkaanse, Turkse, Surinaamse, Syrische, Somalische en Poolse) Venrayse vrouwen elkaar om samen Internationale vrouwendag te vieren. Injaz wilde zo contact leggen tussen vrouwen uit alle bevolkingsgroepen, culturen en religies.

Om meer kennis en begrip over elkaars cultuur en religie te krijgen, gingen de vrouwen speeddaten. Na wat aansporing waren er dates tussen katholieke, hindoeïstische, islamitische en protestantse vrouwen, die het allemaal jammer vonden dat er maar zo weinig tijd was. Later op de middag, na een modeshow van Marokkaanse bruidsmode, zochten velen elkaar weer op.

Nog niet veel vrouwen durfden het podium te pakken om zichzelf en wat zij te bieden hadden te presenteren, maar de ene vrouw die het lef wel had, kreeg er contacten voor terug. Het was een empowerende middag.

Zie de Facebookpagina van INJAZ en het filmpje op youtube.

'We hebben gekletst, gelachen en gedanst, en bewezen dat we kunnen integreren, niet in onze hokjes blijven.'

nr. 6 Stichting Veelkleurige Religies Rotterdam

Rotterdamse relireizen & Veelkleurig educatief

De stichting Veelkleurige Religies Rotterdam (VRR) wil mensen laten kennismaken met de rijke diversiteit aan religies en culturen in de stad, én met elkaar. Haar activiteiten brengen volwassenen, scholieren en studenten met elkaar en elkaars religie in contact. Zo krijgen zij meer begrip voor elkaar. VRR organiseert 'reizen' langs en 'rondleidingen' en 'kleurrijke gesprekken' in gebedshuizen en ontwikkelt daarnaast les- en voorlichtingsmateriaal, bijvoorbeeld een uitleenbare leskoffer met religieuze attributen.

Een bijzonder nieuw project, een samenwerking tussen VRR en de pabo van de hogeschool Inholland, laat leerkrachten in opleiding een dagje 'meelopen' in een gastgezin met een andere religie dan zichzelf. Zo kunnen studenten kennismaken met religie in alle pluriformiteit waarin die zich in Rotterdam manifesteert.

www.veelkleurigereligies.wordpress.com

'De joodse gastvader zei: "Het gaat in het leven niet om waar je nu precies in gelooft, maar vooral hoe je leeft." Dat vond ik prachtig.'

nr	Organisatie	Project	Omschrijving
8	Van der Leeuwstichting – brengt kunst en religie steeds opnieuw in elkaars vaarwater	Expertmeeting kunst en religie	Op een symposium bij een expositie van moderne kunst in een klooster stond de vraag centraal naar de relatie tussen de traditionele omgeving en de kunst uit een steeds seculierder samenleving.
9	Stichting PROMO Protestants maatschappelijk activeringswerk Overijssel	Bruggen bouwen	Een training gericht op werken aan begrip en respect voor andersdenkenden, voor mensen met een andere religie, een andere cultuur, vanuit een streven naar verzoening tussen groepen die tegenover elkaar zijn komen te staan.
10	De Balie i.s.m. World Opera Lab	Midden-Oosten Opera Report	Debat en 3 voorstellingen over conflicten in het M-O, waarin tekst en muziek uit opera's werd samengevoegd met liederen en poëzie uit Jemen, Iran en Afghanistan, en beeld van vrouwelijke fotografen uit de regio.
11	Stichting Music Bridges	ComPassie	zie <i>Uitgelicht</i>
12	Protestantse Diaconie Amsterdam	Pop-up Choir Amsterdam – elke 14 dagen in 1 avond samen een meerstemmige popsong instuderen	Zingen is goed voor mensen en brengt hen dichter bij elkaar. Het Pop-up Choir is een sociaal experiment én een live concert, koor en publiek zijn één.
13	Stichting Geloofgeloof.nl	Monumentaal Geloven	Met een combinatie van speciale kerkdiensten, toneel en muziek, en debat in een theologisch café wil men het geloof aan een nieuw publiek laten zien.
14	Diaconie Protestantse Kerk Gouda	Culturele avond	Vluchtelingen in Gouda op een positieve manier voor het voetlicht brengen, door hen een podium te bieden om iets te laten zien en horen van de rijke cultuur van hun herkomstland.
15	Culture Clash4U	De Ontmoetingsbrug	In een jeugdcentrum komen jong en oud, allochtoon en autochtoon bij elkaar voor een debat-diner: samen koken, eten en per tafel in gesprek gaan over een actueel thema. Bij het toetje wordt plenair verslag uitgebracht.

nr. 11 Stichting Music Bridges ComPassie

Op de avond van de Dodenherdenking (2018) wordt in het Concertgebouw in Amsterdam een alternatieve Matteüs-passie uitgevoerd. Initiatiefnemers zijn de musici van Music Bridges, jonge musici uit het Koninklijk Concertgebouworkest. Zij willen een bijdrage leveren aan de samenleving en een brug slaan naar een breed en divers publiek. Ze gebruiken de verbindende kracht van muziek om bruggen te slaan tussen culturen.

Voor de uitvoering op 4 mei hebben zij Bach als vertrekpunt gekozen. Binnen zijn muziek maken zij ruimte voor musici van Arabische en Joodse afkomst, die met hun muziek hun eigen cultuur kunnen uitdrukken. Er werken ook koren uit Nederlandse, Syrische en Armeense kerken mee. De voorstelling zal langs 14 andere plaatsen reizen; in Zutphen werken ook kansarmen en asielzoekers mee aan het project.

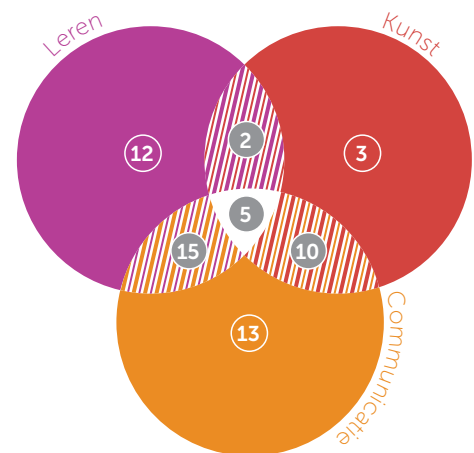
www.music-bridges.com

'Leed en compassie zijn universeel'

Vormen

- **Kunst** (theater, muziek, boek) 3
- **Communicatie** (viering, dialoog, debat, ontmoeting, maaltijd) 13
- **Leren** (congres, scholing, ontwikkeling, empowerment) 12
- ▨ Kunst & Communicatie 10
- ▨ Communicatie & Leren 15
- ▨ Leren & Kunst 2
- Kunst & Communicatie & Leren 5

Thema 4 Samenredzaam

nr	Organisatie	Project	Omschrijving
1	International Christian Fellowship Utrecht	Zomerkamp	Vrijwilligers organiseren een zomerkamp en een kinderclub voor vluchtelingen en hun kinderen, met sport en spel, Bijbelstudie en workshops voor mannen en vrouwen. Hoofdoel is ontspanning.
2	Dominicanenklooster Huissen	Activiteitenweken voor ex-gedetineerden, hun partners en kinderen	De ouders worden geïnspireerd in het hersteltraject, de kinderen mogen ontspannen. Samen ervaren zij de waarde van religie en zingeving, wat de onderlinge band versterkt.
3	Stichting Turning Point Ontmoeten • dialoog • verbinden	Een vliegende start	Turning Point brengt op ontmoetingsdagen vertegenwoordigers van groepen in de samenleving in contact met statushouders. Die kunnen wensen uitspreken en afspraken maken – alles met het doel zo snel mogelijk de taal te leren en werk te vinden.
4	Stichting Ebru – voor sociale cohesie en saamhorigheid	Project Bezoek je burens	Om barrières tussen burgers weg te nemen gaan zij bij elkaar thuis eten of koffie drinken. Na kennismaking in de Ontmoetingskerk werden vervolgspraken gemaakt. Meest gedeelde ervaring: er is meer dat ons verbindt dan scheidt.
5	Stichting Jozef Ondersteunt maatschappelijk kwetsbare jongeren	Prospect	Coaching van jongeren uit een achterstandssituatie (detentieachtergrond, risicjongeren, hang- en zwerfjongeren) – winnaar jongerenprijs , zie p. 4-5.
6	Ontmoetingscentrum JOTA	Themadagen	Vanuit het motto 'Jij zult liefde hebben tot je naaste, die een mens is zoals jij' organiseert JOTA aanschuifmaaltijden en jongerengroepen. In het centrum is een stiltecentrum en een werkplaats – en altijd een luisterend oor.

_Uitgelicht

nr. 8 Joseph Wresinski Cultuurstichting

Theatervoorstelling *De Omzieners*
– cultuur als wapen tegen armoede

Scènefoto uit *De Omzieners*
(foto: Jochem Jurgens Fotografie)

'De OmZieners' vertelt het verhaal van Pieter en van de familie Van der Saeftinghe. Pieter moet werken met behoud van uitkering. Weigeren betekent strafkorting. Alles beter dan thuiszitten, toch? Maar wat doet het met zijn zelfrespect? De familie Van der S. heeft een erfenis te verdelen. Gaan ze om tafel zitten, of er ruzie over maken? De voorstelling laat zien hoe armoede mensen kwetsbaar maakt, en is tegelijk een zoektocht naar compassie.

De spelers van de Joseph Wresinski Cultuurstichting zijn deels mensen die in armoede leven, deels ervaren theatermakers. Samen maken zij theater dat laat zien wat mensen in armoede meemaken, denken en voelen en wat anderen over hen denken en zeggen.

De voorstelling wordt gespeeld op laagdrempelige locaties, in samenwerking met lokale organisaties die zich inzetten voor mensen die in armoede leven.

www.wresinskicultuur.nl

'Er zijn mensen die zeggen dat armoede je eigen schuld is. Maar weten zij wel waarover zij praten? Kennen zij ons?'

nr. 10 Stichting Waypoint Twenterand

Minicongres verslaving

Vanuit haar christelijke identiteit en maatschappelijke verantwoordelijkheid zet Waypoint Twenterand haar bezorgdheid over problematisch alcohol- en drugsgebruik onder Twentse jongeren om in actie. De stichting geeft voorlichting aan jongeren, ouders, verzorgers, leraren en vrijwilligers bij sportclubs, zowel preventief als hulpverlenend. Jongeren worden weerbaar gemaakt en de mensen om hen heen wordt geleerd open met hen te communiceren over de risico's van middelengebruik. Ze verwijst jongeren door naar hulpverleningsinstellingen, die zij óf niet kennen, óf niet durven benaderen.

Voor ouders en vrijwilligers die in contact staan met jongeren (zowel bij sportclubs als in kerken) organiseerde Waypoint een minicongres, met workshops over vroege signalering, communicatie met jongeren (als je hun vertrouwen wilt, nemen ze je eerder in vertrouwen) en de cultuur en belevingswereld van jongeren.

www.waypoint-twenterand.nl

'#Ikpas Ik doe mee om een statement te maken. Waarom drinken we eigenlijk zo veel alcohol, op verjaardagen, in de sportkantine, in een keet of bij tentfeesten? We drinken toch ook geen paar flessen cola op een avond?'

Facebook-post

(foto: Juliantien fotografie)

nr	Organisatie	Project	Omschrijving
7	Stichting IZERE (Hoop), Burundezen in Nederland steunen wederopbouw Burundi	Integratie en participatie Burundezen in Nederland	IZERE wil ook Burundezen in Nederland helpen integreren en participeren. Met de jaarlijkse Burundi-dag wordt de Burundese gemeenschap ondersteund én hun cultuur aan een breder publiek gepresenteerd.
8	Joseph Wresinski Cultuur Stichting	Theatervoorstelling <i>De Omzieners</i>	zie <i>Uitgelicht</i>
9	Stichting de Meerpaal Biedt begeleiding, ondersteuning en onderdak	De Koffiebranderij	De Meerpaal helpt mensen die even geen dak boven hun hoofd hebben hun weg terug te vinden naar een veilige plek in de samenleving. De koffiebranderij begeleidt jongeren naar werk, leert hun het vak van koffiebrander of barista.
10	Stichting Waypoint Twenterand	Mini-congres verslaving	zie <i>Uitgelicht</i>
11	Stichting Zin in Utrecht Ondersteuning aan inwoners en training vrijwilligers en professionals	Project Zorg naar maat	Koppeling van mensen met levens- en zingevingsvragen, eenzaamheid of verdriet aan bezoekmaatjes. Training van deze vrijwilligers in existentiële gespreksvoering.
12	Stichting Nuestra Casa	Elkaar leren begrijpen - kennis en ontmoeting	zie <i>Uitgelicht</i>

nr. 12
Stichting Nuestra Casa
 – Rotterdam Elkaar leren begrijpen

‘Bij Nuestra Casa leer je letterlijk en figuurlijk de juiste taal spreken’

_Uitgelicht

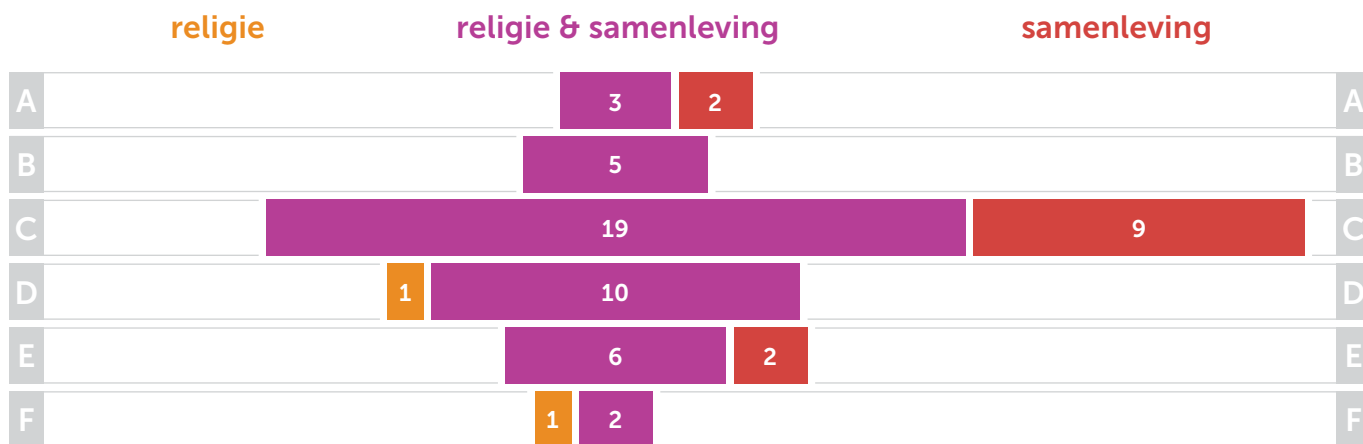
De multiculturele migrantenorganisatie Nuestra Casa wil de afstand verkleinen tussen Spaanstaligen en de Nederlandse samenleving. Via een inlooppreekuur kunnen zij door naar een jurist of een psycholoog. Er is steun voor vrouwen en ouderen en er worden lessen Nederlandse taal, cultuur en omgangsvormen gegeven. Doel daarvan is integratie en participatie, zodat Spaanstaligen meer kansen hebben in de samenleving.

Nuestra Casa organiseert activiteiten waarop Spaanstaligen en Nederlanders elkaar kunnen ontmoeten en er meer wederzijds begrip ontstaat. Zo zijn er discussie-bijeenkomsten waar cultuurspecifieke concepten als respect en betrokkenheid worden besproken. Als je je bewust bent van cultuurverschillen vergemakkelijkt dat immers de integratie en participatie in de samenleving.

Nuestra Casa is voortgekomen uit de diaconale projecten van La Sagrada Familia, een interculturele geloofsgemeenschap van Spaanstaligen, die bestaat sinds de jaren zestig. Zij staat open voor protestantse, rooms-katholieke, niet- en andersgelovigen cliënten.

www.nuestracasarotterdam.nl

Invalshoeken

A armoedeproblematiek

B interreligieus

C sociale cohesie, sociale impact

D nieuwe spiritualiteit, inspiratie

E vluchtelingenwerk

F pionieren, missionair

Nieuw Wij verbindt de verschillen

Het jaar 2017 was het eerste jaar dat de website www.nieuwwij.nl als onderdeel van de Stichting Nieuw Wij actief was. Daarvóór viel Nieuw Wij onder de verantwoordelijkheid van het Dominicaans Studiecentrum voor Theologie en Samenleving. Een spannend jaar, want er veranderde veel.

De site werd de basis voor een serieus verdienmodel en de offline-projecten voor onder meer het bedrijfsleven en het onderwijs werden er meer in geïntegreerd. Ondanks alle veranderingen, die ook een verandering in het uiterlijk van de website met zich meebrachten, is 2017 qua bezoekers succesvol geweest. Gemiddeld kwamen er per maand 75.000 unieke bezoekers op de site. In 2017 kreeg Nieuw Wij zowel op Facebook als op Twitter meer dan 5000 volgers. Grote landelijke media als de NOS, Trouw, de Volkskrant en de EO nemen Nieuw Wij als opiniemaker serieus. Dat blijkt uit het aantal keren dat Nieuw Wij geciteerd wordt en men naar Nieuw Wij als organisatie verwijst. [Nieuwwij.nl](http://www.nieuwwij.nl) laat in 2017 wederom zien dat zij als intercultureel en interreligieus platform haar doel bereikt: de website trekt een diversiteit aan levensbeschouwelijke en culturele groepen aan en activeert in die groepen de dialoog over zingeving, ethiek, maatschappij en politiek. Als speciale thema's voor 2017 kozen we voor 'De ander – gelijkwaardig of niet?' en 'Nieuwe wegen in christendom en christelijke gemeenschappen', die beide goed aansluiten bij de thema's van Kerk en Wereld. Dankzij de subsidie van Kerk en Wereld konden in 2017 deze twee speerpunten op [Nieuwwij.nl](http://www.nieuwwij.nl) worden uitgebouwd. Rondom de twee thema's werden tientallen verdiepende artikelen, interviews en andere bijdragen geplaatst.

De ander – gelijkwaardig of niet?

Met dit thema ging de redactie van Nieuw Wij eind 2016 al aan de slag, omdat het de onderstroom vormt voor concrete(re) thema's als diversiteit en media, racisme, de dialoog met de islam en kolonialisme. Het belang van het thema zagen wij begin 2018 bevestigd in de achtste TrendRede (uitgesproken tijdens een activiteit van het Amsterdamse Pakhuis de Zwijger): de rede had als thema 'van gelijkheid naar gelijkwaardigheid'.

Een voorbeeld hiervan is het interview met Bernhard Reitsma, Bijzonder hoogleraar Dialoog tussen kerk en moskee (VU), naar aanleiding van het verschijnen van zijn boek *Kwetsbare Liefde – de kerk, de islam en de drie-enige God*. (zie de website, zoek op 'interview reitsma')

Nieuwe wegen in christendom en christelijke gemeenschappen

In 2017 zijn er veel nieuwe ontwikkelingen geweest binnen christelijke gemeenschappen. De redactie van Nieuw Wij heeft deze niet alleen gesignaleerd maar ook onderwerp laten zijn van dialoog en discussie. Veel ontwikkelingen hadden te maken met de zoektocht naar nieuwe wegen in theologie, kerk en de 'joods-christelijke' samenleving. Een voorbeeld bij dit thema is het opiniestuk over inclusie van transgenders in de kerk. (zie de website, zoek op 'inclusie van transvrouwen')

www.nieuwwij.nl

NieuwWij
verbindt de verschillen

Oikos Waarden maken het verschil

Dit is de laatste rapportage van Oikos aan Kerk en Wereld. Er is een einde gekomen aan de samenwerking, die startte in 2003. We mogen ons gelukkig prijzen met deze langdurige steun.

Steeds meer mensen vinden duurzaamheid belangrijk. Dat vraagt om een verandering van economie en samenleving, de zogenaamde *transitie*, waarin plaats is voor de natuur, en ieder mens mag participeren. Die transitie is het noodzakelijke antwoord op de bedreiging van klimaat en biodiversiteit, en op het maatschappelijk onbehagen dat tot uiting komt in populisme en polarisatie. Met het programma Waarden maken het verschil heeft Oikos zich drie jaar lang ingezet voor een economie en een samenleving waarin solidariteit, compassie, gemeenschapsgevoel en inzet voor het gemeenschappelijk goede centraal staan – belangrijke waarden in alle grote levensbeschouwelijke tradities. Dit deed de stichting langs twee sporen: het versterken van burgerinitiatieven en het verbinden van het thema duurzaamheid met theologie.

Energieke samenleving

Oikos heeft, ook in 2017, de ontwikkeling van netwerken die de energieke samenleving in de praktijk brengen ondersteund, onder meer met haar *Toekomstatiërs*. Daarnaast hield zij op 2 november de conferentie 'Een nieuwe economie van iedereen', over de betekenis van de energieke samenleving voor de grote transitie. Oikos organiseerde deze samen met Vice Versa*, Milieudefensie en de Platforms Duurzame en Solidaire Economie en Our New Economy. Aan het eind van de dag was duidelijker geworden welke rol overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers

kunnen spelen op weg naar een nieuwe economie en hadden alle betrokkenen commitment uitgesproken met het gemeenschappelijk goede waaraan die economie moet bijdragen.

Theologie en duurzaamheid

In 2017 heeft Oikos zich (met het netwerk Theologie en duurzaamheid) geconcentreerd op de vraag hoe de verbinding van duurzaamheid en theologie onder de aandacht te houden van predikanten en geïnteresseerden in de verschillende (lokale) kerken. Behalve via de nascholing aan predikanten, inspirerende artikelen in theologische en kerkelijke bladen en video- en schriftelijk materiaal voor lokale bijeenkomsten, kan dat ook via symposia. Zo vond op 1 december het symposium 'Hoe groen is het hart van de kerk?' plaats, rond vragen als Wat willen we bewaren? Kan de theologie helpen moed te houden en te leven met paradoxen? en Kunnen we het idee van vooruitgang behouden en 'duurzaam omdenken'? De deelnemers concludeerden dat dit soort bijeenkomsten vaker zouden moeten worden georganiseerd, om de verbinding tussen het theologisch werk in en rond de kerk en het praktisch werk aan duurzaamheid te versterken.

Slot

Oikos is eind 2017 gestopt met haar activiteiten. Het werk dat de stichting begon, zal doorgaan, al vraagt dat aandacht en investering van energie. We hopen dat de Groene Kerken, Micha, de Raad van Kerken en wellicht ook de VU en de PThU dit zullen willen oppakken en dat hun actie anderen tot meedoen stimuleert.

www.stichtingoikos.nl

* Zie thema 1, project 8 (p. 14)

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk

Kerk en Wereld heeft de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in 2017 op twee werkterreinen ondersteund: in haar zorgende taak en bij haar werk voor jeugd en jongeren.

Zorg

Zorgzame kerk

Het meerjarenproject Zorgzame kerk is het antwoord van de Protestantse Kerk op de vragen die worden opgeworpen door de participatiesamenleving. Hoe kan de kerk er zijn voor zorgbehoeftigen binnen en buiten de kerk? Dankzij vele vrijwilligers kunnen kerkgebouwen een gastvrije plaats zijn in de buurt, waar eenzamen en mensen die maar moeilijk 'meekomen' in onze samenleving, hulp en ondersteuning vinden.

www.kerkinactie.nl/diakenen-zwo/zorgzame-kerk

Pioniersplek Halte 2717

Het 'huis voor de buurt' Halte 2717 is een oecumenisch initiatief van verschillende kerken in de Zoetermeerse wijk Buytenwegh. Mede dankzij steun van Kerk en Wereld kon er ook in 2017 invulling gegeven worden aan de zorgrol van de kerk voor de plaatselijke gemeenschap. Daarmee laat de kerk heel concreet zien wat zij kan betekenen voor iedereen die zoekt naar zorg en zingeving.

www.halte2717.nl

Jongeren

JOP, de jeugdorganisatie van de Protestantse Kerk, werkt vanuit het verlangen dat elk kind en iedere jongere zich door God geliefd weet. Vrijwilligers en professionals van plaatselijke gemeenten kunnen bij JOP terecht voor begeleiding en inspiratie en voor trainingen en materialen. De werkvormen en materialen van JOP sluiten aan bij de behoeften en mogelijkheden van jongeren en laten hen zien en ervaren hoe het geloof relevant kan zijn in hun leven.

Geloof, maatschappij en jij

In 2017 werd de online werkvormen-bank verder ontwikkeld en gevuld. Plaatselijke vrijwilligers en jongerenwerkers kunnen er terecht voor op jongeren gericht materiaal over geloven in verbinding met actualiteit en maatschappij. Daarnaast zet de website ook positieve ervaringen uit diaconaat en jongerenwerk in de schijnwerpers, zodat die anderen weer kunnen inspireren.

Er zijn meer dan vijftig programma's ontwikkeld voor verschillende leeftijdscategorieën, verdeeld over 'Geloof en jij' (van Allerzielen tot Zonde) en 'Maatschappij en jij' (van Armoede, via Duurzaam- en Eenzaamheid naar Pesten en Social Media, tot Vluchtelingen en Vrijheid).

www.jop.nl/werkvormen

Let the music play

Veel popliedjes bevatten aanknopingspunten voor een gesprek over het geloof. Dat is de basis voor *Let the music play*, een spel voor jongeren van 16 jaar en ouder. Het laat hen muziek delen, verhalen vertellen en verwoorden waar zij in geloven. Spelenderwijs leren ze elkaar beter kennen en verdiepen zich hun gesprekken. Het spel laat zich spelen op een jeugdclub, in de klas, als popquiz op een bijeenkomst in een jongeren centrum of studentenhuis, of als kennismakingspel tijdens een kampweekend. *Let the music play* geeft ook invulling aan het JOP-principe 'voor jongeren binnen en buiten de kerk'.

www.jop.nl/themas/vieren-en-ontmoeten/let-the-music-play

Kliederkerk

Kliederkerk is een missionaire vorm van kerk-zijn waarin jonge kinderen en de mensen om hen heen op een creatieve manier de betekenis van Bijbelverhalen ontdekken. Kliederkerk helpt jong en oud elkaar te leren kennen, een gemeenschap te vormen en samen te ontdekken wat geloven in God en het volgen van Jezus Christus in hun dagelijkse leven kan betekenen. Het is een aansprekende vorm van kerk-zijn: wekelijks openen nieuwe 'kliederkerken' hun deuren.

www.kliederkerk.nl

www.protestantsekerk.nl
www.kerkinactie.nl
www.jop.nl

Achter de schermen

Bestuurszaken 2017

Samenstelling commissie

De Commissie Fonds Kerk en Wereld bestond in 2017 uit Marieke den Braber (voorzitter, predikant in Amersfoort), Machiel van der Giessen (predikant in Krimpen a/d IJssel), Cees Hendriks (bankier, toezichthouder en interim-predikant binnen de Protestantse Kerk), Ardin Mourik-Geluk (directeur brancheorganisatie studenten-huisvesting), Rianne Sturm (hoofd techniek Groene Hart Ziekenhuis), Carla van der Vlist (coördinator Kerk in Actie binnenlands diaconaat) en Burret Olde (verbindend specialist bij de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk).

De commissie wordt ondersteund door Marianne de Leeuw, medewerkster van Bureau Steunverlening van de dienstenorganisatie. De communicatieve ondersteuning werd verzorgd door Berendien Bos, en in de loop van het jaar overgenomen door Tineke van der Stok.

Beheersmatige inbedding

Beheersmatig is de Commissie Fonds Kerk en Wereld ondergebracht bij Kerk in Actie, Cluster Zending en Diaconaat. Carla van der Vlist was lid van de Commissie uit hoofde van haar functie als coördinator Binnenlands Diaconaat.

Vergaderingen

De commissie heeft in 2017 5 keer vergaderd, zowel om reguliere subsidieaanvragen te beoordelen, als ten behoeve van de jongerenprijs en de tender voor de nieuwe samenwerkingsrelaties.

Contacten

Met de leerstoelhoogleraar en de samenwerkingspartners zijn een aantal overleggen geweest, deels in persoonlijke ontmoetingen, deels via de mail. De contacten zijn prettig, zinnig en doeltreffend.

PR

De website is up-to-date gehouden.

De commissie heeft zich laten adviseren over de wijze waarop zij de tender onder de aandacht zou kunnen brengen. Ook de organisatie en communicatie rond de jongerenprijs is deels uitbesteed.

Subsidieaanvragen

In totaal zijn er in 2017 137 aanvragen ontvangen, waarvan er in het boekjaar 60 (deels) zijn gehonoreerd.

Financiën 2017

Inkomsten

De grootste inkomstenbron voor het Fonds is het rendement op het vermogen. Dit vermogen wordt op verschillende manieren belegd om het rendement te optimaliseren en de risico's te verkleinen. Ook is het beleid gericht op de lange termijn. De opbrengsten op het totale vermogen kunnen op jaarbasis verschillen, in lijn met de ontwikkeling op de financiële markten.

In 2017 was het netto rendement op het vermogen inclusief ongerealiseerde koersresultaten 5,5%.

De giften en donaties waren in 2017 € 23.000 (begroot: € 25.000).

Uitgaven

In 2017 was € 447.000 begroot voor het realiseren van de doelstellingen van het Fonds. Hiervan was € 190.000 begroot voor kleinschalige projecten. Het totaal aan toezeggingen in 2017 bedroeg € 255.000. Daarnaast werd voor projecten van twee partnerorganisaties een totaalbedrag toegezegd van € 70.000. Voor de winnende projecten van de tender werd een totaal bedrag toegezegd van € 430.000, verdeeld over drie projecten en over de komende drie jaar

De jaarlijkse kosten van de leerstoel van (geïndexeerd) € 27.000 worden vergoed uit een daartoe geormerkt legaat. De kosten voor de promovenda's worden gefinancierd uit een samenwerkingsverband tussen Kerk en Wereld en de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk, deze bedroegen € 25.000.

De lasten met betrekking tot het vermogensbeheer van het Fonds worden verantwoord onder de financiële baten, zodat uitgegaan kan worden van het nettorendement. De overige lasten van het Fonds hebben betrekking op de organisatie en betreffen:

- ondersteuning door bureau Steunverlening bij de behandeling van de verschillende categorieën subsidieaanvragen
- samenstelling Nieuwsbrief/Jaarverslag en overige pr-kosten (Jongerenprijs, Tender samenwerkingsrelaties)
- overige kosten (onkostenvergoeding commissieleden en accountantslasten)

Deze totale overige lasten waren, met een totaal bedrag van € 28.000 lager dan begroot (€ 53.000).

Het complete bestuur
van de commissie
Kerk en Wereld (v.l.n.r.):

Machiël van der Giessen,
Ardin Mourik-Geluk,
Rianne Sturm, Cees
Hendriks, Marieke den
Braber, Burret Olde,
Marianne de Leeuw
(ondersteuning) en
Carla van der Vlist

(foto: Xander de Rooij)

Een voorbeeld van een 'groene kerk':
het dak van de Joannes de Doper-kerk in
Hoofddorp vol zonnepanelen (bij p. 31).

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? U kunt dat melden bij Marianne de Leeuw, via M.de.leeuw@protestantsekerk.nl. U kunt ook schrijven naar Kerk en Wereld, p/a Protestants Landelijk Dienstencentrum, Postbus 8504, 3503 RM Utrecht.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland.

Samenstelling, tekst en redactie
tekstbureau berg in de polder, Gouda
Vormgeving

Nilsson, Goes

Beeld en productiebegeleiding
Dienstenorganisatie Protestantse Kerk,
Utrecht

Drukwerk

De Groot Drukkerij, Goudriaan

Contact

Kerk en Wereld, p/a Protestants
Landelijk Dienstencentrum
Joseph Haydnlaan 2a
Postbus 8504, 3503 RM Utrecht
+31 30 880 16 28
kerkenwereld@protestantsekerk.nl
www.kerkenwereld.nl

Giften aan Kerk en Wereld

ABN Amro Bank
NL10 ABNA 0444 444 777
o.v.v. Gift Kerk en Wereld

